

Att restaurera skog och skogslandskap

Current Forestry Reports (2025) 11:4
<https://doi.org/10.1007/s40725-024-00235-3>

FOREST MANAGEMENT (M WATT, SECTION EDITOR)

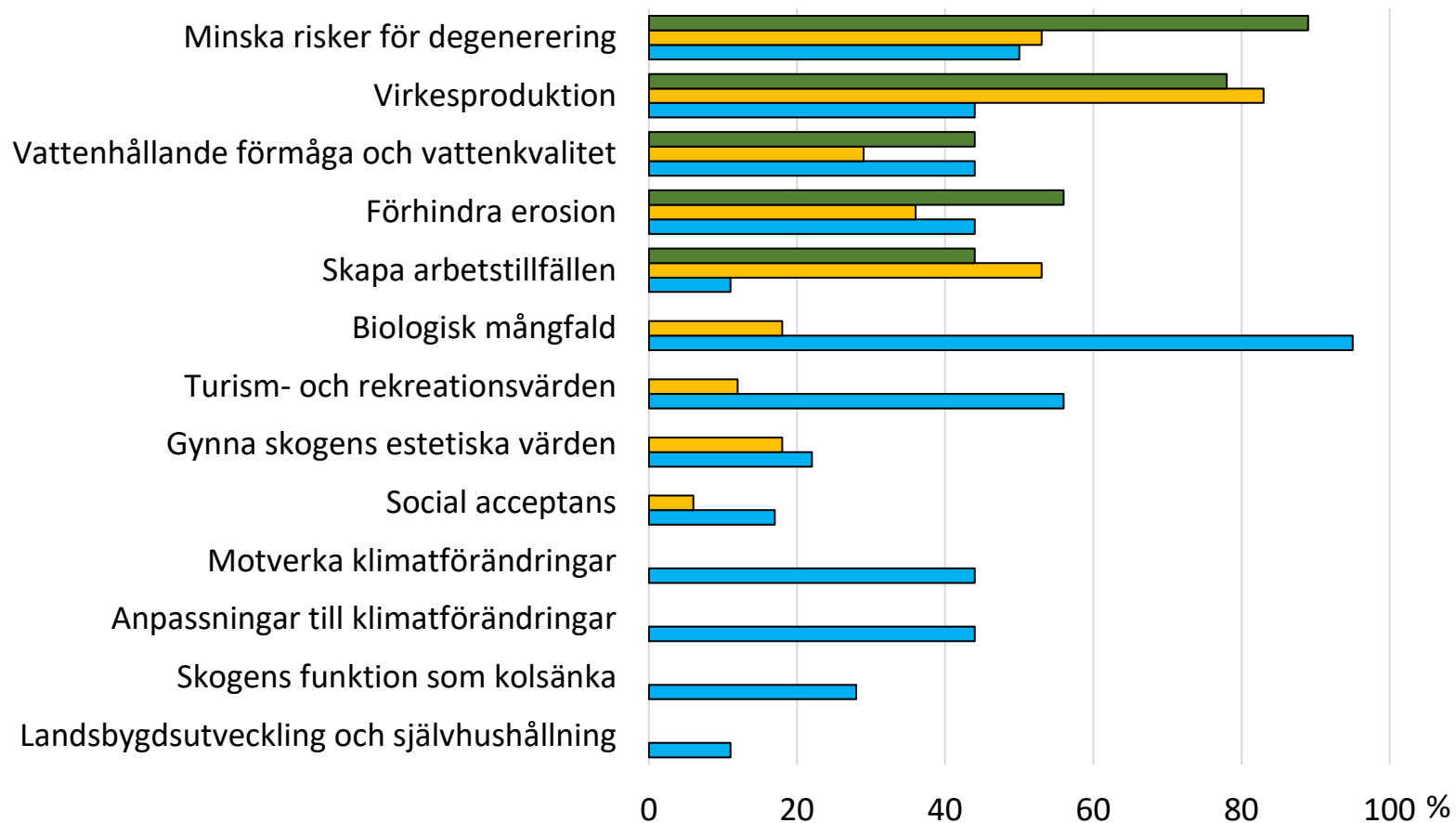


The Evolution of Forest Restoration in Europe: A Synthesis for a Step Forward Based on National Expert Knowledge

Maitane Erdozain² · Iciar Alberdi³ · Réka Aszalós⁴ · Kurt Bollmann⁶ · Vassilis Detsis⁷ · Jurij Diaci⁸ · Martina Đodan⁹ · Georgios Efthimiou¹⁰ · László Gálhidy¹¹ · Marie Haase¹² · Johanna Hoffmann¹³ · Delphine Jaymond^{14,30} · Elisabeth Johann¹⁵ · Henrik Jørgensen¹⁶ · Frank Krumm⁶ · Timo Kuuluvainen¹⁷ · Thibault Lachat^{5,6} · Katharina Lapin¹³ · Marcus Lindner¹² · Palle Madsen¹⁸ · Liviu Nichiforel¹⁹ · Maciej Pach²⁰ · Yoan Paillet¹⁴ · Ciprian Palaghianu¹⁹ · Jordi Palau²¹ · Jesús Pemán¹ · Sanja Perić⁹ · Susanne Raum^{22,29} · Silvio Schueler²³ · Jerzy Skrzyszewski²⁰ · Johan Svensson²⁴ · Sander Teeuwen²⁵ · Giorgio Vacchiano²⁶ · Kris Vandekerckhove²⁷ · Isabel Cañellas³ · María Menéndez-Miguélez³ · Leland Leland K. Werden²⁸ · Aitor Ávila² · Sergio de-Miguel^{1,2}



Restaureringsmål



■ Före 1940: Återuppbyggnad ■ 1940-1990: Produktion ■ Efter 1990: Multifunktionalitet



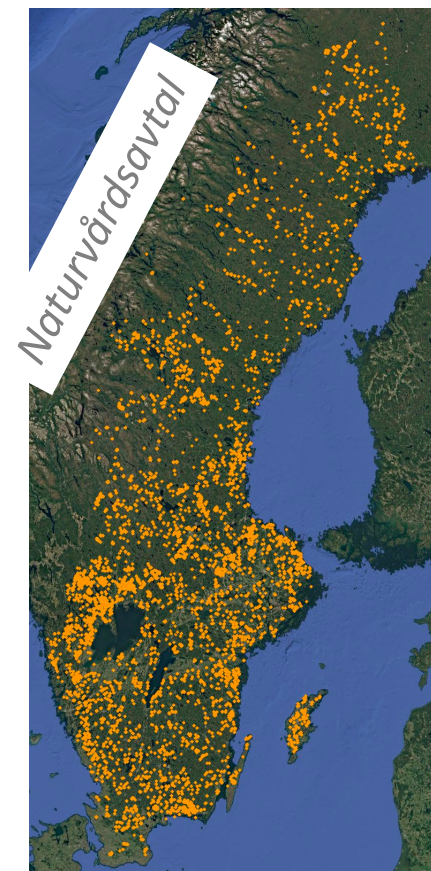
Tio lärdomar om vad som driver restaurering:

- Naturkatastrofer / omfattande störningar
- Större geopolitiska händelser
- ➤ Förändringar i markägande och förvaltnings-/styrssystem
- Riktad finansiering
- Marknadsförändringar / -fluktuationer
- Socio-demografiska och sociala värden
- Policysystem
- Olika mål och syften konvergerar
 - Olika mål och syften i konflikt
 - Kortsiktiga/tillfälliga lösningar



Privata markägare – en nyckelresurs:

- 311 000 äger 232,000 brukningsenheter *
- I medeltal 34 ha (median 12 ha); 32% upp till 5 ha, 63% upp till 20 ha, 93% upp till 100 ha *
- Förändringar i ägarstrukturen, diversitet i ägandet
- Utboägare: 3 300 000 ha (14% av produktiv skogsmark) *
- Spridda över hela landet, olika typer av skog
- 5 525 naturvårdsavtal om 40 000 ha (t.o.m. 2024) *
- Generell hänsyn i skogsbruket, certifieringsregler, frivilliga avsättningar
- Rådgivning, neutralitet, fakta, satsa på de som vill, för dialog – sätt gemensamma mål, flexibilitet



* SKS statistiksdatabas

Restaurering kan innebära aktivt skogsbruk:

- Mer och mer varierande naturvårdande skötsel
- Klimatanpassning i skogsbruket
- Mångbruksmål, inkl. produktion, målklassning
- Drygt 2,5 miljoner ha eftersatta röjningar och förstagallringar *
- 58% av arealen i naturvårdsavtal och biotopskydd har någon form av aktiv restaurering **
- Aktiv restaurering även i ekoparker, mångfaldsparker, kunskapsskogar
- **Diversifiera, alternativa skogsbruksmetoder, mindre/färre hyggen, blandskogar, riskspridning**
- **Fokus på skogen – inte bara på träden**



*Naturvårdande
restaurering*



Ume älvdal



Restaurering i skogsbruk



* Skogsstyrelsen 2016. Meddelande 1

** Svensson m.fl. 2025. Restoration Ecology



Vännäs Berg, "gransanering" på tidigare odlingsmark

“Det finns goda erfarenheter av restaurering att luta sig mot. 1900-talet har visat på vad svenskt skogsbruk förmår i form av restaurering av skogsmark för ökad virkesproduktion. Nu handlar det om att återigen restaurera i delar av skogslandskapet, men med en mer nyanserad målbild som avspeglar dagens och framtidens förväntningar på ett hållbart skogsbruk. Nu som då handlar det inte om att återskapa utan om att skapa nya förutsättningar.”